

[Statsministeren.]

mål. Regeringen vil bestræbe sig for på enhver måde at opretholde og udvide afsætningsmulighederne for Danmarks eksport, og det er regeringens hensigt at søge forhandlinger med Forbundsrepublikken Tyskland om den fremtidige afsætning af danske landbrugsvarer.

Såvel inden for Norden som i EFTA vil den danske regering arbejde for at opretholde og udbygge kontakten med fællesmarkedslandene med henblik på at etablere et samarbejde på alle sådanne områder, hvor fælles foranstaltninger vil kunne bidrage til at formindske markedsdelingens skadelige virkninger.

I EFTA vil regeringen gå ind for at udbygge samarbejdet på de områder, hvor dette er ønskeligt og praktisk gennemførligt.

Regeringen vil optage forhandlinger med EFTA-landene om en udvidelse af samhandelen med fødevarer mellem disse lande.

Også i forhold til de andre nordiske lande vil regeringen udnytte alle bestående muligheder for at styrke samarbejdet.

Over for udviklingslandene vil regeringen tilstræbe, at rammerne i den bistandsplan, som blev velvilligt modtaget af alle tingets partier i slutningen af maj sidste år, bliver udfyldt. Derudover vil regeringen overveje, om der findes muligheder for yderligere at styrke den danske bistandsindsats.

Den ny regerings mest påtrængende opgave er at gennemføre en politik, som kan bringe det danske samfund ind i en ny og stabil økonomisk fremgang. Det kan ikke gøres, uden at der i den øjeblikkelige situation må bringes ofre, men regeringen er overbevist om, at befolkningen vil acceptere disse ofre, når de fordeles efter evne og er led i en politik, som kan skabe tillid til fremtiden.

Regeringen tiltræder i en situation, der er præget af betydelige økonomiske vanskeligheder. Arbejdsløsheden har været stigende, virksomheder har måttet lukke og standse betalingerne, og det i forvejen store underskud på betalingsbalancen over for udlandet blev i 1967 større end nogen sinde. Derfor har også det høje renteniveau vist yderligere stigning.

Hertil er kommet det indtægtstab, især

for dansk landbrug, som den engelske devaluering har fremkaldt, og som kun delvis er blevet afbødet af den danske devaluering. Nedskrivningen af kronens værdi har givet en lettelse for andre erhverv, der konkurrerer med udlandet, men vil samtidig forstærke stigningen i priser og omkostninger.

Dyrtidsreguleringen og de i fjor aftalte lønforhøjelser samt arbejdstidsforkortelse vil i det første halve år medføre betydelige stigninger i omkostninger, indtægter og priser. Disse stigninger vil atter forhøje reguleringspristallet til sommer og medføre en ny omgang forhøjelser af pengeindtægter, omkostninger og priser til efteråret.

Man kan herefter befrygte, at lønniveauet ved begyndelsen af 1969 vil ligge op til 13 pct. højere end for øjeblikket, hvilket væsentligt vil overstige den lønstigning, der kan forventes i de lande, vi i særlig grad konkurrerer med.

Nogle tror måske, at de tjener på denne udvikling. Det vil vise sig at være en illusion. Hele den samfundsøkonomiske balance forrykkes. Stigningen i pengeindtægter åbner mulighed for en større forbrugsudvidelse, end stigningen i produktionen kan dække. Danmark havde i 1967 et underskud på betalingsbalancen på henved 2 milliarder kr. Det må befrygtes at stige til et endnu større tal i 1968. Samtidig vil mulighederne for at importere kapital udefra til dækning af dette underskud blive ringere på grund af den internationale økonomiske udvikling. En væsentlig del af det ventede underskud må derfor dækkes ved brug af valutareserverne.

Også statsfinansernes balance vil blive alvorligt forrykket. Regeringen har efter sin tiltrædelse fået forelagt nye overslag over den finansielle stilling i 1968-69. De viser en stigning i udgifterne på statsbudgettet på ca. 800 mill. kr. ud over de overordentlig store stigninger, der indeholdes i det finanslovsforslag, som blev fremsat i november. Denne voldsomme stigning i statens udgifter fører til en yderligere udvidelse af det samlede forbrug i forhold til den mulige produktionsstigning.

Uden indgreb vil den her beskrevne udvikling fortsætte ind i 1969. Konkurrenceevnen over for udlandet vil da blive udhulet så stærkt, at det for alvor vil blive